

Saksbehandler: Oddrun Lund

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
066/22	Formannskapet	30.05.2022

Regionalplan for areal- og kraftkrevende virksomhet i Rogaland - uttale til planprogram

Rådmannens forslag til vedtak:

Formannskapet i Karmøy kommune har mottatt forslag til planprogram for Regional plan areal- og kraftkrevende virksomhet på høring. Arbeidet med regionalplanen er viktig for det grønne skiftet, og viktig for å opprettholde sysselsetting og legge til rette for vekst i Rogaland i årene fremover. Formannskapet i Karmøy kommune gir i hovedsak sin tilslutning til Rogaland fylkeskommune sitt planprogram. Kommunene på Haugalandet har samlet seg om noen felles innspill til planprogrammet:

- Planen bør ha en tidshorisont
- Det legges til grunn at det gjennomføres ROS- analyse i forbindelse med planarbeidet
- Kommentarer til plantema *Gode lokaliseringalternativer*: Planen må vise til konkrete mål og strategier for vern av andre samfunnsinteresser. Det er viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag og belyse konfliktpotensialet i forhold til landbruk-, natur-, friluftsinnteresser og kulturmiljø i områder som er lagt ut til utbyggingsformål men som ikke er regulert/ utbygd. Planen må også sikre at den etablerte senterstrukturen styrkes i tråd med ATP Haugalandet, også der ny type virksomhet vil gi større arbeidsplasskonsentrasjoner utenfor senterstrukturen. Det må legges til rette for miljøvennlige transportløsninger mellom byer og tettsteder med boligkonsentrasjoner og næringsområdene.
- Kommentarer til plantema *Krafttilgang og energiutnyttelse*: Regionens potensiale for produksjon av strøm kunne vært løftet tydeligere frem i planprogrammet. En større satsing på ENØK- tiltak som bidrag til krafttilgangen kunne også vært løftet frem i planprogrammet.
- Kommentarer til plantema *Relevant kompetanse*: Lokalisering av utdanningsinstitusjonene i fylket bør være et tema i planarbeidet. Spesialiserte utdanningsløp bør ligge nær der næringen er.

Formannskapet 30.05.2022:

Behandling:

Endring i foreslått vedtak 3. stekpunkt, 4. setning endres til :, foreslått av Jan Birger Medhaug, Høyre
Planen må også legge til rette for en hensiktsmessig senterstruktur,....

Planen må også legge til rette for en hensiktsmessig senterstruktur også der ny type virksomhet vil gi større arbeidsplasskonsentrasjoner utenfor senterstrukturen., foreslått av Jan Birger Medhaug, Høyre

Planen må også legge til rette for en hensiktsmessig senterstruktur også der ny virksomhet vil gi større arbeidsplasskonsentrasjoner utenfor senterstrukturen

endringsforslag, foreslått av Marianne Sol Levinsen, SV-Sosialistisk VenstepartiUavhengig

Forslag tillegg

Plan s.5. avsnitt 2

Ivareta nasjonale og regionale jordvernmål, samt ivareta det biologiske mangfoldet.

Medhaug (H) fremmet forslag om endring av ordlyd i rådmannens innstilling andre avsnitt, tredje punkt, tredje setning:

Planen må også legge til rette for en hensiktsmessig senterstruktur også der ny virksomhet vil gi større arbeidsplasskonsentrasjoner utenfor senterstrukturen

Levinson (R)fremmet følgende endringsforslag til planprogram side 5, 2. kolonne, 2. avsnitt:

Ivareta nasjonale og regionale jordvernmål, samt ivareta det biologiske mangfoldet.

Votering:

Medhaug (H) sitt forslag vant frem med 9 stemmer mot 2 stemmer (1 AP, 1 KRF) for rådmannens innstilling.

Levinson (R) sitt forslag vant frem med 9 stemmer mot 2 stemmer (1 AP, 1 KRF) for rådmannens innstilling.

FSK- 066/22 Vedtak:

Formannskapet i Karmøy kommune har mottatt forslag til planprogram for Regional plan areal- og kraftkrevende virksomhet på høring. Arbeidet med regionalplanen er viktig for det grønne skiftet, og viktig for å opprettholde sysselsetting og legge til rette for vekst i Rogaland i årene fremover. Formannskapet i Karmøy kommune gir i hovedsak sin tilslutning til Rogaland fylkeskommune sitt planprogram. Kommunene på Haugalandet har samlet seg om noen felles innspill til planprogrammet:

- Planen bør ha en tidshorisont
- Det legges til grunn at det gjennomføres ROS- analyse i forbindelse med planarbeidet
- Kommentarer til plantema Gode lokaliseringalternativer: Planen må vise til konkrete mål og strategier for vern av andre samfunnsinteresser. Det er viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag og belyse konfliktpotensialet i forhold til landbruk-, natur-, friluftsinnteresser og kulturmiljø i områder som er lagt ut til utbyggingsformål men som ikke er regulert/ utbygd. *Planen må også legge til rette for en hensiktsmessig senterstruktur også der ny virksomhet vil gi større arbeidsplasskonsentrasjoner utenfor senterstrukturen.* Det må legges til rette for miljøvennlige transportløsninger mellom byer og tettsteder med boligkonsentrasjoner og næringsområdene.
- Kommentarer til plantema Krafttilgang og energiutnyttelse: Regionens potensiale for produksjon av strøm kunne vært løftet tydeligere frem i planprogrammet. En større satsing på ENØK- tiltak som bidrag til krafttilgangen kunne også vært løftet frem i planprogrammet.
- Kommentarer til plantema Relevant kompetanse: Lokalisering av utdanningsinstitusjonene i fylket bør være et tema i planarbeidet. Spesialiserte

utdanningsløp bør ligge nær der næringen er.

- Endringsforslag til planprogrammet s. 5, 2. kolonne, 2. avsnitt: "*Ivareta nasjonale og regionale jordvernmål, samt ivareta det biologiske mangfoldet.*"

Saksutredning

Sammendrag

Rogaland fylkeskommune har satt i gang arbeid med regional plan for areal- og kraftkrevende virksomhet. Formål med planarbeidet er å tilrettelegge for verdiskaping og nye arbeidsplasser i Rogaland innenfor areal- og kraftkrevende virksomhet samtidig som miljøulemper og inngrep begrenses.

Planprogrammets sentrale tema er

- industrielle muligheter
- gode lokaliseringalternativer
- krafttilgang og energiutnyttelse
- relevant kompetanse

Kommunene på Haugalandet koordinerer sine uttalelser til planprogram for regionalplanen.

Bakgrunn for saken

Internasjonale og nasjonale klimamål gjør at og Norge og Rogaland må legge til rette for omstilling til en mer bærekraftig industri og næringsvirksomhet. Rogaland fylke har et særlig behov for nye arbeidsplasser og omstilling av næringslivet som følge av en forventet nedgang i petroleumsvirksomheten.

Rogaland fylkeskommune har derfor satt i gang arbeid med regional plan for areal- og kraftkrevende virksomhet. Formål med planarbeidet er å tilrettelegge for verdiskaping og nye arbeidsplasser i Rogaland innenfor areal- og kraftkrevende virksomhet samtidig som miljøulemper og inngrep begrenses. Areal- og kraftkrevende virksomhet omhandler næringsvirksomhet som trenger stor plass og/ eller mye kraft, som for eksempel datasentre, batterifabrikker og fiskeoppdrett på land.

Rogaland fylkeskommune har arrangert flere workshops med bred deltakelse som del av kunnskapsformidling og medvirkningsarbeid. Informasjon om planarbeidet er tilgjengelig på nettsiden til Rogaland fylkeskommune. <https://www.rogfk.no/vare-tjenester/planlegging/pagaende-plan-og-strategiarbeid/regionalplan-for-areal-og-kraftkrevende-virksomhet/>

Planarbeidet er organisert med et politisk råd og en administrativ prosjektgruppe med representanter fra kommunene i de ulike delregionene (ATP- områdene) i fylket, statlige myndigheter og regionale kraftselskap. Karmøy kommune er Haugalandskommunene sin representant i Rådet for areal- og kraftkrevende virksomhet og i den administrative prosjektgruppen.

Saks- og faktaopplysninger

Karmøy kommune har mottatt forslag til planprogram for regional plan for areal- og kraftkrevende virksomhet som nå er lagt ut til offentlig høring etter behandling i Fylkesutvalget 05.04.2022, sak 65/2022.

Høringsfristen er satt til 17. juni 2022. Karmøy kommune koordinerer sin uttale til planprogrammet med kommunene Haugesund, Tysvær, Vindafjord, Utsira og Bokn kommuner. Kommunene ønsker å behandle planprogrammet politisk. Politiske møter er satt opp med ulike datoer i kommunene. Kommunene sender derfor høringsinnspillene som egne vedtak.

Beredskap

Det legges til grunn at det gjennomføres ROS- analyse i forbindelse med planarbeidet.

Vurdering

Regional plan for areal- og kraftkrevende virksomhet vil gi nyttig kunnskap om hvilke næringer den enkelte kommune kan ha potensiale for å få etablert, samtidig som den ivaretar det regionale helhetsspektivet.

Tre gledelige nyheter våren 2022 vil få stor betydning for næringsutvikling og samfunnsutvikling i Rogaland, og Haugalandet er i en særstilling. Beyonder planlegger å etablere batterifabrikk i Haugaland næringspark, med 5-600 arbeidsplasser på kort sikt, og opptil 2000 arbeidsplasser på lengre sikt. Regjeringen har satt nasjonalt ambisjonsnivå for havvind til 30 GW i 2040. Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett satt av 70 millioner kroner for å gjøre forundersøkelser på Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II i sommer.

Kommunene har hatt anledning til å delta på workshops og er godt orientert om planarbeidet så langt gjennom egne møter med fylkeskommunen. Kommunene på Haugalandet har samlet seg om noen felles innspill til planprogrammet:

Det er i hovedsak et bra planprogram som er lagt ut til høring. Generelt kunne en tidshorisont på planen vært nyttig, for eksempel knytte den opp mot Parisavtalen sitt klimamål 2050. Planen må inneholde ROS- analyse.

Industrielle muligheter

Mye av industrivirksomheten i fylket og på Haugalandet er rettet mot petroleumsindustrien. I tillegg har vi større virksomheter som Hydro Aluminium på Karmøy og Eramet i Sauda, samt mekanisk industri.

Kommunene på Haugalandet har stort potensiale for ny areal- og kraftkrevende virksomhet. Haugaland næringspark på Gismarvik er organisert som et selskap eid av kommunene Karmøy, Haugesund, Tysvær, Vindafjord og Bokn. Parken har en klar ambisjon om å tiltrekke grønn industri med behov for store arealer og energi. Parken består av 5000 dekar regulert næringsareal med tilhørende havneanlegg og dypvannskai. Næringsparken ligger i direkte tilknytning til E39 mellom Stavanger og Bergen. Næringsparken ligger 15 km fra E134 Haugesund – Drammen, og ca 14 km fra Haugesund lufthavn og nasjonal havn på Husøy på Karmøy via fv547 T- forbindelsen. Ny kraftlinje fra Blåfalli til ny transformatorstasjon på Gismarvik vil gi næringsparken nye muligheter for kraftkrevende virksomhet. Nyheten om Beyonder sin planlagte etablering i næringsparken er gledelig, og bekrefter Rogalands og Haugalandets attraktivitet for denne type ny næring, i sterk konkurranse med det internasjonale markedet.

Rapporten Kunnskapsgrunnlag - Areal- og kraftkrevende virksomhet i Rogaland, Oslo- Economics (tabell 3-2) viser nødvendige innsatsfaktorer ved ulike typer areal- og kraftkrevende virksomheter, arealbehov, kraftbehov, infrastruktur og potensiale for antall sysselsatte. Dette er nyttig for å kunne peke ut aktuelle områder og tilrettelegge for industrielle muligheter i de ulike kommunene.

Gode lokaliseringalternativer

Denne type virksomhet har behov for store arealer, mye kraft, nærhet til flyplass og annen infrastruktur.

Haugaland næringspark har store ledige næringsarealer. De fleste kommunene på Haugalandet er eller skal i gang med revisjon av kommuneplanens arealdel, og kommunene har gode muligheter for å gjøre strategiske valg og legge til rette for ny virksomhet i egne planer, med bakgrunn i regionalplanen.

Karmøy kommune har arealreserver på totalt nesten 3000 da til næringsformål i gjeldende kommuneplan. Arealreservene er til dels spredt, mens de større sammenhengende arealene er lokalisert midt på øya, nær fv547 og E134. Husøy havn har godkjent reguleringsplan for utvidelse av havna.

Kommunene på Haugalandet er opptatt av at lokalisering av virksomheter må skje på steder med minst mulig konflikt med andre interesser og viktige samfunns mål. Det er derfor et godt plangrep å se på attraktiv lokalisering i allerede utbygde områder. Fokus på lokaliseringmuligheter for å legge til rette for sirkulærøkonomi og bruk av overskuddsvarme bidrar til bærekraftig utvikling.

Det er videre viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag og belyse konfliktpotensialet i forhold til landbruk-, natur-, friluftssinteresser og kulturmiljø i områder som er lagt ut til utbyggingsformål men som ikke er regulert/ utbygd. Utredningstema *Behov for kunnskap* kunne gjerne vært mer konkret. Formuleringen *Hvor mye inngrep og nedbygging av arealer bør Rogaland akseptere?* kan slå uheldig ut dersom dette ikke knyttes opp til konkrete mål og føringer. Oversikt over vedtatte mål og strategier for vern av andre samfunnsinteresser, bla. fastsatte jordvernmål, bør tas med. Gjennomført kartlegging av andre samfunnsinteresser i fylket og i kommunene er også viktig kunnskapsgrunnlag for å synliggjøre konfliktpotensialet.

Et viktig tema, som planen også bør ta stilling til, er hvordan lokalisering av virksomheter med høyt antall arbeidsplasser i næringsområder vil påvirke sentrumsutvikling, boligutvikling og transportutvikling i kommunene. Det er avgjørende at målene i gjeldende areal- og transportplaner følges opp, slik at satellittutbygging av bolig-, handel- og tjenesteyting (inkl. kontor) i nærliggende områder ikke blir en uheldig konsekvens av planen. Argumenter om kort arbeidsvei etc kan i noen tilfeller komme til å slå ut som byspredning. Regionalplan for areal- og kraftkrevende virksomhet må ha mål og strategier for å styrke den etablerte senterstrukturen og å legge til rette for miljøvennlige transportløsninger til nye større arbeidsplasskonsentrasjoner. Særlig i byområder som har definerte mål om nullvekst i personbiltrafikken vil dette være viktig å ha fokus på.

Utredningspunktet *Kan planprosessene forbedres for å bidra til tydeligere prioritering av areal og kraftkrevende virksomhet*, kan gjerne utvides til å gjelde - også på tvers av kommunegrenser.

Krafttilgang og energiutnyttelse

Strømproduksjonen i Rogaland skjer i hovedsak i indre deler av fylket, mens nettet er relativt svakt utbygd ut mot kysten der behovet er størst. Mye av kraftproduksjonen i Rogaland blir transportert ut, og effektuttaket er i ferd med å nærme seg grensen for kapasitet.

Planprogrammet har et sterkt fokus på behovet for økt effekt, og hvordan planen kan bidra til styrking av transmisjonsnettet og samordning mellom utbygging av kraftsystemet og næringsutvikling.

Regionens potensiale for produksjon av strøm kunne vært løftet tydeligere frem i planprogrammet. Her har det skjedd mye bare siden planprogrammet ble vedtatt lagt på høring. I regjeringens pressekonferanse 11.05. ble det kjent at regjeringens ambisjonsnivå for havvind er satt til 30 GW i 2040. Med dagens teknologi vil dette innebære om lag 1500 havvindmøller og om lag 120 TWh produsert kraft – omtrent $\frac{3}{4}$ deler av hele dagens kraftproduksjon i Norge. Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett satt av 70 millioner kroner for å gjøre forundersøkelser

på Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II allerede i sommer, noe som vil korte ned konsesjonsprosessene betydelig. (<https://haugalandvekst.no/ambisjonsnivaet-satt-for-den-nasjonale-havvindsatsingen/?fbclid=IwAR1usqLXMchUcDvcLdSrU62WShf1k2xMLqtcHQo3mVCFgZlYLuAVbigzk4E>) Utsira Nord med 26 Twh grønn kraft fra havvind kan dermed være en realitet om noen år. For Rogaland og Haugalandet innebærer dette enorme muligheter for næringsutvikling og samfunnsutvikling. Met- Center sitt testsenter for vindturbiner til havs er etablert utenfor Karmøy, og utvidelse er under konsesjonsbehandling. Dommersnes i Vikebygd kan bli et viktig produksjonsområde for havvindmøller. Mulighetsrommet dette gir bør fremheves.

I siste møte i rådet for regionalplanen pekte vassdrags- og energidirektør i NVE, Kjetil Lund, på at man i Norge må ha et mye større fokus på ENØK- tiltak, og ikke bare satse på økt strømproduksjon. En større satsing på ENØK- tiltak kan fremskaffe bærekraftig ny energi fra eksisterende bygningsmasse og industri og vil også gi arbeidsplasser lokalt. Statlig satsing ved tilskudd til private og bedrifter er nødvendig for å få dette til ifølge Kjetil Lund. ENØK- tiltak som bidrag til krafttilgangen kunne også vært løftet frem i planprogrammet.

Relevant kompetanse

Mye av den tekniske kompetansen på fagarbeider- og ingeniørnivå som er relevant for noen av de nye næringene, er sysselsatt i petroleumsvirksomheten i dag. Andre næringer krever tilførsel av ny kompetanse. Planprogrammets fokus på kompetansebehovet og tett dialog med utdanningsinstitusjoner og næringsliv er derfor viktig, sammen med fylkeskommunens arbeid med Regional plan for kompetanse.

Spesialiserte utdanningsløp bør ligge nær der næringen er. Lokalisering av utdanningsinstitusjonene i fylket bør være et tema i planarbeidet, strategiske vurderinger av hvilke institusjoner som bør sentraliseres og hvor det bør være desentraliserte løsninger.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen anbefaler at formannskapet gir sin tilslutning til forslag til planprogram, med de innspillene som Haugalandskommunene har samlet seg om.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Plan- og bygningsloven
Energiloven

Vedlegg:

Regionalplan for areal- og kraftkrevende virksomhet - Offentlig ettersyn og høring av forslag til planprogram
Forslag Planprogram
Saksframlegg
Saksprotokoll FU